

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Malo pred sklepom skupščinskega zasedanja so se srbski centralisti zopet enkrat prav po »domače« pomenili med seboj. Na dnevnem redu je bila interpelacija demokratskega kluba radi nasilja pri občinskih volitvah v Srbiji. Radikalna vlada je odgovor na to interpelacijo z vsemi sredstvi zavlačevala in na vse navedene slučaje divjaških izgrediv in zlorab je notranji minister vedno odgovarjal, da še »zbira podatke.« Ko pa je stvar končno le prišla pred skupščino, so bili pa podatki tako dobro »zbrani«, da si je minister drznil trditi, da nezakonitosti in nasilja sploh ni bilo. Tak odgovor je izzval seveda burno ugovarjanje od demokratske strani in začel se je prepir, v katerem so padle najhujše psovke in najtežje obtožbe. V kregu so posegli daleč nazaj — na solunsko fronto in iz te dobe so si očitali razne zločine. Padale so besede: lopov, vojni begunec, špijon, krivoprišežnik, ubijalec itd.

S proračunom za leto 1923-24 je predloženih tudi kakih 200 zakonskih odredb in med temi tudi ta, da se ukine bogoslovna in medicinska fakulteta na vsučilišču v Ljubljani. Ko je radi tega protestiral pri vladi predsednik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec, je Pašič najprej rekel, da o tem nič ne ve, pozneje je pa izjavil, da bo čler 83 finančnega zakona, ki pooblašča ministra za prosveto, da ukine pravostavno fakulteto v Zagrebu in katoliško bogoslovno fakulteto ter medicinsko fakulteto v Ljubljani, črtan. Pašič je dejal, da je ta odredba prišla v finančni zakon edino iz razloga štedenja.

Tudi pri taksah se je posrečilo našim poslancem vsaj zadruge obvarovati velike škode. V sled odločnega nastopa Jugoslovanskega kluba v finančnem odboru in v parlamentu, je finančni minister pristal na to, da je nepremično imele v vrednosti pod 2 milijonov, ki ga podedujejo sorodniki v prvem kolenu, prosto taks. Istotako se oproste zadruge vseh taks in davkov.

Demokrati si prizadevajo združiti celo opozicijo, da bi vrgli vlado. Prava opozicija — to je naš in muslimanski klub pa na slepo ne gre ter zahteva, da se demokraciji izjavijo glede revizije ustave. Jasna je namreč demokratska nakana: zrušiti s pomočjo opozicije vlado, potem pa z radikali vred sestaviti novo, ki bi seveda nadaljevala staro, protislovensko in protihrvatsko politiko.

KATOLISKI BLOK NA ČESKEM.

Kakor poročajo češki listi, si prizadevajo katoliške stranke v Čehoslovaški ustanoviti enoten katoliški blok. Predpogoj za ustanovitev tega bloka pa je sporazum med katoliki na Češkem in med Hlinko, voditeljem slovaških avtonomistov. Tudi nemški katoliški krogi na Češkem pozdravljajo to misel. povoljno.

OBUPEN POLOŽAJ NEMCIJE.

Nemiri radi pomanjkanja živit trajajo po celi državi. Z draginjo raste silno tudi brezposelnost, ker veliko tovarn dela samo po par dni na teden. Cestna železnica stane 50 milijonov, par podplato 4 in pol milijarde, boljši kruh do 500 milijonov. V Berlinu, Neuköllnu, Schönebergu so gladujoči ropali po pekarnah. V Schönebergu se je zbralo pred magistratom 10 tisoč ljudi, ki so zahtevali takojšnjo izplačilo podpor za brezposelne ter grozili razdejanju magistrat. Policija je morala rabiti orožje. Mnogo ljudi je težko ranjenih. V Leipzigu so v predmestjih plenili trgovine z živili. Trgovci so rešiti opravo in hiše s tem, da so razdelili vse zaloge. Posredovanje policije je bilo zamanj. V Porenju nemška marka izginja, ker so podjetniki začeli izplačevati nastavljenec v frankih.

POLJSKA REPUBLIKA

stoji danes pred notranjimi boji, ki bodo v prvi vrsti posledica vladnega nasilja proti Ukrajincem in pa socialno nazadnjaškega postopanja vlade z delavstvom. Poljski fašizem bo zanetil hud notranji požar in že sedaj prihajajo atentati na dnevni red. V soboto je zletelo municijsko skladišče pri Varšavi v zrak, bilo je nad sto smrtnih žrtev in še mnogo več ranjenih, vlada je pa atentat takoj pripisala delavskim organizacijam in začela z mnogoštevilnimi aretacijami. Posledica tega je pa štrajk, ki se močno širi.

MEDNARODNA CARINSKA KONFERENCA.

V ponedeljek je bila v Zenevi otvorjena v tajništvu Zveze narodov mednarodna carinska konferenca, kateri predseduje lord Buxton. Konference se udeležuje 34 držav. Amerika je zastopana po 5 delegatih, začasno samo kot opazovalec. Predsednik je izjavil v otvoritvenem govoru, naj konferenca odstrani težkoče, ki ovirajo mednarodni zunanji promet vsled pretiranih formalnosti pri carinski reviziji potnikov in ocarinjenju blaga na mejah. Upa, da bo konferenci uspelo sestaviti mednarodno konvencijo, katere osnutek je že izdelan.

Naši poslanci med ljudstvom

Shodi naših poslancev dne 21. oktobra. Dr. Hohnjec Čadram po rani sv. maši v Orlovskem domu; Falež: Ruše po rani službi božji; Krajnc: Novačrke po rani službi božji; Kugovnik: Libelice po službi božji; Vrečko: St. Peter na Medvedovem selu v župnišču. Dne 18. okt. ob pol 7. uri zvečer shod SLS na Teznu v gostilni Vresnik. Govorila poslanec Falež in Zebot.

St. Florjan pri Dolici. V nedeljo dne 21. t. m. se vrši pri nas shod Slov. Kmetске zveze in sicer po rani maši. Govorila poslanec Vlad. Pušenjak.

Shod SLS v Bogojni. V Doljem Prekmurju je ena narodno najzavednejših župnij Bogojna. Cela fara je politično tako zavedna, da je pred volitvami naznanila bolemnemu kandidatu g. Jožefu Kleklu, naj se ne trudi k njim na shod, ker so itak stanoviti pristasi SLS in bodo brez shodov glasovali zanjo. In zares, Bogojančani so držali dano besedo, 445 glasov so oddali za našo stranko, okoli devet drugih strank je pa skupno dobilo komaj 71 glasov. Dne 7. t. m. pa je sklical g. poslanec Klekl v Bogojni shod, ki je potekel z najlepšim uspehom. Ne samo iz župnije Bogojne, ampak tudi iz oddaljenih drugih krajev so prišli poslušati narodnega poslanca Klekla, tako da je na shodu bilo zastopano Gornje Prekmurje, to je: oba prekmurska volilna okraja. V precejšnjem številu so se udeležili shoda tudi evangeličani. Brez izjeme vsi do zadnjega, čeravno je bilo na shodu navzočih nekaj pristašev drugih strank, so odobraval borbo Jugoslovanskega kluba za pravice našega ljudstva ter obsodili vladno politiko v že sprejetih zakonih ravnolako kot v onih, ki so parlamentu predloženi. Soglasno so bile sprejete resolucije, v katerih zborovalci zahtevajo, da se določi čim krajši rok za otvoritev železniške proge Murska Sobota — Ljutomer — Ormož, da vlada vpoštevata popolno avtonomijo naših verskih šol, da naši vojski služijo v Sloveniji, in protestirajo kar najodločneje proti uvedbi kuluka v Sloveniji ter proti penzjoniranju slovenskih oficirjev. Jugoslovanskemu klubu izrekajo zborovalci popolno zaupanje ter ga prosijo, da se bori naprej za naše pravice.

V Gornji Radgoni je bil v nedeljo, dne 14. oktobra, političen shod naše stranke, ki je bil prav dobro obiskan ter je tudi jako dobro uspel. Predsedoval je načelnik krajevne strankine organizacije g. Lančič. Poslanec dr. Hohnjec je podal poročilo o zunanem in notranjem političnem položaju. Povdarjal je zlasti velike gospodarske in finančne potežkoče, ki so ostale kot dolgotrajne posledice svetovne vojne in s katerimi se morajo boriti več ali manj vse evropske države. V političnem oziru dela sosednim državam, zlasti naši državi, največjo škodo fašistiška Italija s svojo brezmejno pohlepnostjo in gospodstvaželjnostjo. Pogled na znotraj nudi žalostno sliko neurejene države, s katero je več kot polovica državljanov nezadovoljna. Centralizem, ki je sredstvo za srbsko nadoblast nad Hrvati in Slovenci, rodi od mesca do mesca pogubnejše sadove. In ravno na teh sadovih spoznava slovenski narod, kakšen zločin so nad njim storili slovenski demokratje in samostojni, ker so glasovali za centralistično ustavo. S tem glasovanjem so prevzeli na sebe vso odgovornost za vse zakone in vsa velika bremena, ki jih centralizem navaljuje na ramena našega naroda. Edina rešitev je avtonomija, politična in gospodarska samostojnost Slovenije, za katero se mora bojevati vsi narod in vsi njegovi sloji v bratski slogi. Na predlog Romana Bendeta so bile enoglasno sprejete resolucije, v katerih se poslancem SLS izraža popolno odobravanje in zaupanje ter se jih poziva, naj vstrajajo v odločni borbi proti centralistični vladi; protestira se zoper ukinjenje jesenskih počitnic na ljudskih šolah po deželi, zoper upeljavo kuluka in zoper pozikuzeno ukinjenje bogoslovne in medicinske fakultete na ljubljanskem vsučilišču. Vsi navzoči, ki so z največjo pozornostjo sledili poslančevim izvajanjem, so izrazili splošno odobravanje politiki in delu naših nar. poslancev.

V Zusmu pri Loki je bil v nedeljo, dne 14. oktobra, shod SLS. Poročal je poslanec Vrečko o političnem položaju in o delovanju Jugoslovanskega kluba. Nato je še govoril tajnik Deželak. Zborovalci so soglasno izrekli zaupnico poslancem SLS.

Laško. V nedeljo dne 14. okt. je priredil tukaj poslanec Kugovnik javni shod Slovenske ljudske stranke. Ze dejstvo, da poslanci naše stranke prihajajo redno med ljudstvo in se ne bojijo sodb svojih volilcev, pomeni, da je delo naših poslancev pošteno. Med tem, ko so poslanci nasprotnih strank, ta na primer socialisti in samostojni, ki so leta 1920 dobili precej glasov, niso vsled svojega nepoštenega dela več prikazali med nas. Shod se je vršil na prostem, pa vsled dežja se je moral nadaljevati v Društvenem domu. Gospod poslanec Kugovnik je podal izčrpno poročilo o delovanju naših poslancev v državnem zboru. Sklenila se je zaupnica Jugoslovanskemu klubu proti tlaki, proti predloženemu na črtu za šolski zakon itd. Shod nam je pričal, da je ljudstvo neomajeno v taboru SLS.

PROSVETNI MINISTER VZGOJITELJEM NASE MLADINE!

Z ozirom na vedno bolj naraščajočo posurovelost naše mladine je razposlal prosvetni minister iz Beograda na višji šolski svet v Ljubljano naredbo, katero mora ta razposlati vsem šolskim vodstvom in ravnateljstvom, da jo objavijo učiteljem, ki se morajo v bodoče ravnati po njej. Ta naredba prosvetnega ministra vsebuje med drugim ta le, za naše učitelje pametna navodila:

Starejši z bolestjo v duši opazujejo tok sedanjega življenja ter pota, ki po njih mladina dere v propast; a šola in učiteljstvo razen svojega poklicnega dela med štirimi stenami zelo malo deluje izven šole.

Učitelji, kot vzgojitelji narodne mladine, morajo tudi sami uvideti, da zahteva od njih domovina v teh usodnih časih izvrševanje dolžnosti tudi v prosveti, v moralnem in verskem pogledu na široki podlagi. Učitelji morajo prednjačiti z zgledom osebnega občevanja in obnašanja med ljudstvom tako glede na obisk cerkve, kakor glede spoštovanja in izvrševanja narodnih običajev, gojenja čednosti in plemenitega ravnanja ter vsega tega, kar se žel iz vzgojo doseči.

Naš narod se je že od prejšnjih časov naučil, da šolska mladina redno hodi v cerkev, da moli in časti Boga, da popeva v cerkvi, da prejema sveto obhajilo, da posluša božjo besedo, ki jo oznanja posvečen služabnik božji in da izvršuje predpise verskih obredov itd.

Izgleda, kakor da se je vse opustilo.

Ministrstvo je obveščeno, da v cerkev pogostokrat ne hodi ne učiteljstvo, ne dijaštvo, da se verski vzgoji ne posveča dovolj pažnje, da so se kletvine in brezbožna dela razširila tudi med mladino.

Če je po zakonu o narodnih šolah in po predpisih o pohajanju v cerkve ukazano vse to kot dolžnost tudi vestnih vzgojiteljev; pa tudi brez ozira na to je njih dolžnost, da store vse, kar je v prilog razvijanju verskega čustvovanja ne le pri mladini, ki jo vzgajajo, marveč tudi pri vseh, ki so v njih okolišču. S tem bi se mnogo doprineslo, da se v našem narodu popravi morala in vsadi ljubezen do dobrih del.

Ministrstvo polaga to na srce vzgojiteljem in jim naroča, naj se odlikujejo v prizadevanju, da redno hodijo v cerkev, da oskrbujejo lepo petje in spremljajo dijaške pevske zборе pri cerkvenih obredih; da goje čednost pri svojih učencih, pa tudi sicer pri bolj odrasli mladini; prizadevajo naj se pa tudi, da one, ki se pregreše v teh dolžnostih, naganjajo, da jih vrse.

Prosvetni inšpektorji se bodo po šolskih nadzornikih potrudili, da se razvije v tej smeri poseben sistem delovanja. Šolski nadzorniki bodo pa v svojih poročilih izrecno naglašali, kako se je ta moja naredba in s kolikim uspehom se je izvrševala.

Minister prosvete: M. Trifunović s. r.

Smo radovedni, kako bodo sprejeli naši sokolaški in brezverno liberalni učitelji ta odlok srbijanskega prosvetnega ministrstva, ki je pa edina zdravilna od pomoč napram vsestranski posurovelosti naše mladine.

OBČNI ZBOR ŽUPANSKE ZVEZE ZA SLOVENIJO V CELJU.

Po sklepu lanskega občnega zbora Županske zveze bo odslej vsakoletni redni občni zbor — menjaje se — enkrat na Kranjskem (v Ljubljani), drugič na Štajerskem (v Celju). Letos se vrši občni zbor v nedeljo, dne 28. oktobra v Celju, v vrtni dvorani hotela »Beli vol.« Pričetek točno ob 9. uri predpoldne. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo tajništva o poslovanju in organizaciji. 4. Določitev članarine za naslednje poslovno leto. 5. Sklepanje o izdajanju samostojnega glasila. 6. Prireditve županskih tečajev v prihodnji poslovni dobi. 7. Predavanje: a) davčna politika občin, b) župan kot uradna oseba. 8. Sklepanje o resolucijah. 9. Slučajnosti, razni predlogi in nasveti. Opomba: Po § 10 društvenih pravil sklepa občni zbor veljavno, če je navzočih 40 vpisanih članov. Če bi ne bil občni zbor sklepčen ob določeni uri, se vrši pol ure kasneje občni zbor, ki bo z navzočimi člani sklepčen ne glede na število udeležencev. Odbor.

Opozarjamo: 1. Udeleženci, ki bodo prihajali v Celje z jutranjimi vlaki med 7. in 8. uro, bodo lahko pri sv. maši ob 8. uri v župnijski cerkvi v Celju. 2. Ministrstvo saobračaja (železniško ministrstvo) je dovolilo za ta občni zbor polovično vožnjo za vse udeležence tega občnega zbora. Veljavne bodo vozne karte od dne 25. do 31. oktobra t. l. Vozni listek bo kupil vsak udeleženec na domači postaji in plačal celo voznino. Ta vozniki listek bo veljal tudi za vožnjo nazaj, a potrdilo o udeležbi, ki bo veljalo za to vožnjo (za nazaj) s kupljenim celim voznim listkom in ki se mora torej dobro shraniti, bo izdalo udeležencem predsedstvo občnega zbora. Z ozirom na doseženo ugodnost polovične vožnje pričakujemo, da bo udeležba na tem občnem zboru polnoštevilna, zlasti ker bodo v razpravi silno važne zadeve.

Tedenske novice.

Vse shode SLS na Štajerskem, Koroškem in Prekmurju pripravlja ter javlja oblastvom tajništvo SLS v Mariboru. Zato naj krajevne organizacije SLS, ki želijo imeti shod, sporočijo to tajništvu SLS v Mariboru, ki bo za shod naprosilo poslanca dotičnega okraja, ali, ako poslanec ne more priti, kakega drugega govornika. Tudi ako bi se kedaj kaka krajevna organizacija — izjemoma — dogovorila glede shoda neposredno s svojim poslancem, mora to takoj sporočiti tajništvu SLS v Mariboru!

Krajevne organizacije SLS! Ustanovite blizu cerkve krajevne pisarne SLS, kjer bodo ob nedeljah naši somišljeniki lahko dobivali v raznih zadevah pojasnila. Ako pisarna kake stvari ne bi vedela, naj se obrne na tajništvo SLS v Mariboru ali v Celju ali v Kozjem.

Mlad župnik umrl. Iz Razborca pri Zidanem mostu poročajo: Pri nas se je raznesla zadnja nedeljo žalostna vest, da nam je umrl v ljubljanski bolnici v najlepši moški dobi naš g. župnik Miklavž Jamšek. Blagopokojni je že dolgo časa bolehal na pljučah in jetika mu je tudi upihnila luč življenja. Rajni g. župnik je bil rodom iz Kranjske, a bogoslovje je študiral v Mariboru. Bil je vneto goreč dušni pastir ter pri vseh priljubljen. Bodil mu ohranjen trajen in hvaležen nspomin!

Mariborske novice. Naš škof dr. Karlin se je vrnil te dni iz Rima, kjer se je mudil pri sv. Očetu. Povrnivši se iz Rima, je odločil škof, da bo trajalo študiranje bogoslovja na mariborski bogoslovnici odslej celih pet let. Rim je nadalje izročil pod vrhovno vodstvo lavantinskega vladike vse one župnije in dele bivših sekojskih far, ki so pripadle po mirovni pogodbi k Jugosla-

viji. Med te župnije spadajo: Kaplja, deli Sv. Duha na Otsremi vrhu, Apače in del Cmureka. — V Radvanju pri Mariboru je izbruhnil v nedeljo zjutraj požar pri gostilničarju Slaverju. Iz Maribora je prihitela na pomoč požarna bramba, ki je pa po trupalnem delu rešila samo hišo, požar pa je iz dosedaj nepojasnjenega vzroka upepelil gospodarsko poslopje. — V ponedeljek se je vršila pred mariborskim okrožnim sodiščem razprava proti onim orjuncem, ki so ne 22. aprila t. l. težko poškodovali na ulici pri belcu dnevu urednika Goleca. Na zatožni klopi sta sedela predsednik mariborske Orjune in glavni urednik dr. Kukovčevega glasila «Tabor». Jaka Rehar in kolovodje orjunskih pretepačev ter upravnik «Tabora» Reja. Oba sta seveda po orjunske strahopetno tajila svoje divjaško-pretepaško dejanje, a jima ni nič pomagalo, ker so pričevalci potrdili težke udarce. Sodišče je prisodilo orjuncu Reji 3 mesece ječe in 3800 dinarjev denarne odškodnine, «dičnemu» predsedniku Orjune Reharju pa 14 dni zapore in 400 dinarjev odškodnine. — Mariborska sodnja ima v zadnjem času dokaj opravlja z Orjuno radi zločinov, ki jih je zagrešila, še predno je bilo ukinjeno iz Beograda njeno delovanje na zunaj po Mariboru. Kmalu pridejo pod meč pravice tudi oni orjunci, ki so razbili Cirilovo tiskarno in bodo prejeli pošteno kazensko nagrado. — Trgatev je po mariborski vinorodni okolici v polnem teku in to osobito radi nenadno mrzlega vremena, ki se je začelo v tork zjutraj. — Pohorski flosarji pridno spravljajo les na splavih mimo Maribora proti jugu.

60 letnica reda šolskih sester v Mariboru. 15. oktobra je praznoval red šolskih sester 60 letnico svojega obstoja, odkar deluje v prospah cerkve in naroda na verskem in vzgojnem polju. Pred 60. leti je začel čisto skromno s tem, da so prišle tri sestre v dekliško zavetišče v Samostanski ulici in tam podučevale revne deklice v ročnih delih. Iz teh skromnih početkov se je po milosti božji in z neumornimi žrtvami šolskih sester razvil red, ki danes ne obsega samo več naše ožje domovine, temveč tudi Afriko in Ameriko. S svojim nesebičnim delom so se sestre čudovito omilile slovenskemu narodu. Priča za to nam je dejstvo, da je vsako leto v Mariboru preobledenih 20–30 kandidatij, ki se posvetijo Bogu v tem redu. Slovenske mladenke, ki čutijo poklic za redovnico, rade gredo k šolskim sestram v Maribor. Da so sestre slovenskemu narodu drage in ljube, je dokaz tudi dejstvo, da jim izroča vsako leto na stotine in tisoče najdražjega, kar ima, svoje otroke. Zato jim želimo ob 60 letnici blagoslova božjega in še večjega razmaha.

Pucelj, «Kmetijski list» in — resnica. Pucelj v «Kmetijskem listu» poroča o delovanju narodne skupščine čisto v smislu «Jutra» in se prav malo zveni za resnico. Da ljudstvo spozna delo tega za kmetijski blagor vnetega poslanca, treba pribiti, da je skoraj pri vseh važnih glasovanjih — manjkal. Radi zvišanja davkov za 511 milijonov dinarjev «Kmetijski list» rohni; ko pa je lani cela vlada, v kateri je sedel i Pucelj, zahtevala zvišanje za 650 milijonov dinarjev, je molčal «Kmetijski list» in Pucelj. «Kmetijski list» ne pove, da je to veliko zvišanje posledica slabega gospodarstva vlade, v kateri je sedel g. Pucelj; zapravilo se je notranje posojilo, zapravilo ameriškansko posojilo, a o kočevski železnici in o železnici St. Janž—Sevnica ni ne duha ne sluha. Kje so ti uspehi samostojnežev, s katerimi se je tako bahal «Kmetijski list»? Ta baharija je stala našo državo nad 10.000 milijonov kron, za ameriškansko posojilo so glasovali z navdušenjem samostojni poslanci, slovenski kmet ni dobil nobene železnice, pač pa povišanje davkov, da se more odplačevati ta ameriškanski dolg. Druga baharija samostojnežev, osobito Pucelja in Stiblerja, je bila, da bodeta rešila posojilnice, ki so bile članice Verbanda v Gradcu. Še lansko leto meseca avgusta sta v Celju zatrjevala, da bo zadeva v dveh mesecih rešena. Rešena še ni do danes, akoravno se gre tu večinoma za liberalne posojilnice. Priporočamo «Kmet. listu» in Pucelju, da o tem vprašanju kaj spregovori, saj so mnogi samostojneži, prejšnji štajercijanci zakrivili pristop teh posojilnic k Verbandu v Gradcu.

Wranglovci uganjajo divjaške komedije. Iz St. Ilje v Slov. gor. se nam poroča: Kakih 30 ruskih Wranglovcev je prispelo v soboto dne 13. t. m. v St. Ilj. Slavili so obletnico nekega ruskega polka. Družba je obiskala skoro vse gostilne in pijačevala na vse pretege. Vpili so in divjali, da se je vse zgrazalo. Največje orgije so pa uganjali v gostilni Sfiligoj (Zelzer). Gospodarju, ki jih je opetovano opozarjal na policijski red, so grozili. Ob policijski uri se niso hoteli zganiti nikamor. Kričali so, da za njih policijska ura ne velja. Od časa do časa so zagnali tako hronsko vpitje, da so v sosesčini bili mnemja: Pri Sfiligoju je izbruhnila revolucija. Gospod Sfiligoj je po polnoči zopet resno zahteval, da se morajo Wranglovci odstraniti. A zopet groznje. Komaj je gospodar utekel pred divjaki. Še le zjutraj, ko so verniki priljubljali v cerkev, se je čedna družba odpravljala. A kakšni so bili sledovi Wranglovcev? Novoposlikana soba vsa umazana z čl..... blatom, gostilničarska soba izpremenjena v stranišče. In še pred hišo na trgu so počenjali divjaki nečloveške stvari. Ljudstvo se zgrazalo nad takimi barbari. In slavna centralistična vlada z našim denarjem plačuje pijane divjake! Če bi naši domači kmeti fanti učinili vsaj deseti del teh divjaštev, bi jih drugi dan orožniki za verigo pripete gnali v Maribor. A Wranglovci smejo počenjati, kar hočete.

Poroka v Zafostu pri Slov. Bistrici. Dne 7. oktobra t. l. se je poročila gđ. Marija Vorša, posestnikova hči na Devini št. 2 6, z g. Josipom Blažič, zidarjem v Zafostu. Ob tej priliki se je med svati nabralo za novoustanovljeno gasilno društvo v Smartnem na Pohorju 40 dinarjev. Denar je prevzel načelnik društva g. Leopold Vorša. Darovali so: gospa Vorša 10 D, g. Spes St.

10 D, g. Blažič Simon 20 D, g. Blažič Josip 10 D in gđ. Blažič Antonija 10 D. G. Martin Obersnc, posestnik in gostilničar na Devini, je svate pogostil z dobro južino, zakar najlepša hvala! Novoporočencema pa obilo sreče!

Poslanec Jakob Vrečko je dne 9. t. m. izročil predsedniku narodne skupščine g. Ljubi Jovanoviču protestno resolucijo županske zveze za rogaški okraj proti uvedbi kuluka in neznosnih novih taks. Zaprošil je poslansko zbornico, da v smislu protesta kuluk ne uvede in takse ublaži. Županske zveze ostalih okrajev Slovenije, posnemajte delavne župane rogaškega okraja!

Slovesnost blagoslovitve novih zvonov. (Dopis iz Sel pri Ptuj.) Ob vznožju Haloz, v fari Sv. Vida pri Ptuj, stoji v mali, prijazni vasi Sela podružnica Sv. Družine. Tudi tukaj sem je segla brezobzirnost svetovne vojne in nam odvzela dva zvana. Samo eden je ostal, ki je kot osamljen le tužno in žalostno pel in klical vernike k sv. opravilom. Pa glej! Kar so zamogli drugod, so storili tudi pri nas. Cerkevica je dobila v nedeljo, dne 7. t. m., dva nova zvana, lita v splošno znani livarni inž. Bühl v Mariboru. Bil je to dan velikega veselja. Dan poprej in tega dne na vse zgodaj zjutraj so oznanjevali topiči vesel dogodek. Ze tedne poprej so bile na delu marljive roke deklet in mladeničev, ki so skrbele za dekoracijo tega pomenljivega dneva. Ob pol 10. uri je imel vč. g. župnik p. Pius pridigo o zvonovih ter potem slovesno sv. mašo. Ob pol 1. ure popoldne pa so se zbrali pred cerkvijo mladeniči z narodnimi traki na jakih konjih ter veliko število belih deklet. Ti so v spremstvu godbe ter med pokanjem topičev šli na Hajdin, kjer jih je pri g. Janezu Ogrizek čakal voz z zvonovoma, kar najsijajnejši okrašen. V spremstvu neštete množice se je potem vračal sprevod nazaj k svojemu cilju. Skozi dva, s primernimi napismi in v narodnih barvah izdelana slavoloka, na visokih in kaj lepo okrašenih hojkah, se je premikal sprevod do portala cerkve, koder so med sviranjem godbe potegnili zvonova v zvonik. Ne dolgo in že so zapeli trije zvonovi zahvalno pesem za njih ustvarjenje in ginjeno je bilo marsikatero srce. V cerkvi pa so se vršile tačas na prav slovesen način večernice, ki so končale s «Te Deum laudamus.» Omeniti se moramo in izreči zahvalo vsem, ki so omogočili to veselje in so pripomogli, da je ta dan res tako veličastno in sijajno izpadel. To so Franc Muzek, kmet na Selih, ki je s par možmi z res požrtvovalnostjo in vnemo pobiral zneske in mnogo pripomogel k tej slovesnosti; nadalje preč. gg. župniku Alfonsu iz Ptuja, župniku Piusu in g. kaplanu od Sv. Vida, potem našim pevcem, dekletom in mladeničem in vsem onim, ki so žrtvovali večje in manjše zneske. — Iz line zvonite, Marijo častite, ko jutranja zarja z neba zažari. Opoldne zvonite, zvečer zadonite, ko utrujen popotnik počitka želite!

Martinišče v Prekmurju. V Prekmurju se je osnoval poseben odbor za «Martinišče», v katerem bi se vzgajali prekmurški dijaki. Dne 7. t. m. je imel odbor svojo prvo sejo v Bogojini. Sejo je vodil predsednik vč. g. Baša Ivan, župnik v Bogojini. Navzoči so bili razen zastopnikov domače fare še zastopniki sobočke, beltinske, martjanske in črenšovske župnije. Predsednik je razložil pomen in potrebo Martinišča. Razvila se je debata, katera je trpela dve dobri uri. Določilo se je, da se pobira po vseh župnijah. G. predsednik določi glavne nabiratelje, kateri si poiščejo svoje pomočnike. Tudi mi štajerci se moramo zanimati za ta zavod prekmurških Slovencev!

Zanimivost iz Salove pri Središču. V tukajšnji občini se je pojavil divji merjasec, kateri je napravil posestnikom mnogo škode. Lastnik lova, ormožki graščak, reče, da ta zver ne spada k divjačini, zato tudi noče škode poravnati, pa kako bode, ker tudi občini ne more lova plačati, katerega bi moral že dne 1. julija t. l. G. graščak si menda misli, naj občinarji plačajo za njim lov, zato ker mu redijo zverjad, katere tudi ne strelja, ampak samo mačke, ki miši lovijo. — Po naši občini se je razširila po detelji močna grinta, pa bi prosili kakega strokovnjaka, da bi nam po «Slov. Gospodarju» razložil, kako to bolezen zatreti.

Tajništvo SLS v Celju, hotel «Beli vol», postuje vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldne. Daje našim somišljenikom pojasnila v najrazličnejših zadevah: davčnih, zapuščinskih, pravnih, vojaških, obrtnih, trgovskih, pokojninskih, zavarovalninskih, občinskih, organizacijskih in drugih. Posreduje pri oblastvih. Pomaga dejeti prošnje n. pr. za vojaški dopust in odpust, za skrajšanje vojaškega službenega roka, za oblastvene koncesije, za potne liste itd.; pomaga izdelovati dohodninske napovedi in prizive zoper odmero dohodninskega davka itd. Pojasnila in posredovanja so seveda brezplačna. Somišljeniki SLS! Radi prihajajte v tajništvo SLS v Celju, ako si v kaki zadevi ne znate pomagati!

Tudi tajništvo SLS v Kozjem, ki je ustanovljeno za sodne okraje: Kozje, Šmarje, Rogatec, Brežice in Sevnica, daje pojasnila našim somišljenikom, posreduje zanje, jim pomaga delati prošnje itd., prav kakor tajništvo v Celju in v Mariboru.

Protest proti ukinjenju krajnih in okrajnih šolskih svetov, kakor to namerava novi šolski zakon, je sklenil občinski odbor Marjagradec v svoji seji dne 14. t. m. ter svoj protest poslal v Belgrad.

Blagoslovitev novih zvonov pri Sv. Miklavžu nad Laškem. Na god farnega patrona sv. Miklavža leta 1916 nam je avstrijska vojna uprava vzela čez 8 meterskih stotov težak zvon, katerega glas se je vsled zemljepisne lege (tukajšnje župnijske cerkve slišal malone po vseh župnijah obširne laške dekanije, Zelja po novem zvonu se nam je hvala Bogu sedaj uresničila. Ze lansko leto meseca marca smo zvon naročili pri zvonarni inž. Bühl v Mariboru. Vhit je bil v začetku meseca septem-

bra. Dne 11. septembra je bil v Mariboru po mil. g. stolnem proštu M. Mateku blagoslovljen. Dne 17. sept. se je zvon pripeljal na postajo Rimske Toplice, od koder smo ga dne 24. septembra pripeljali k cerkvi sv. Miklavža in v nedeljo, dne 7. oktobra smo ga dvignili med pokanjem topičev in sviranjem priznanja vredne orlovske godbe iz Radeč pri Zidanem mostu v zvonik. Ko pa je bil zvon dvignjen v zvonik se je vršila slovesna služba božja. Pridigoval je preč. g. dekan dr. Fr. Krulje. Med sv. mašo pa je že zapel novi zvon v družbi še ostalega starega. Zvon tehtal 757 kg in le želim, da bi na našem hribu ob bistri Savinji dolgo pel slavo Bogu, nam pa bil, kakor se je glasil eden napisov na slavoloku «Pozdravljen prijatelj v radosti, Tolažnik v bridkosti, pozdravljen!» Zvonovi pa naj še kmalu dobijo tretjega tovariša. Iz zgodovine starih prejšnjih zvonov, od katerih se še nahaja tudi srednji, je omeniti da so bili vlti leta 1858, ko je bil tukaj za župnika pesnik Dragon Ripšl, ki je umrl na Vidmu ob Savi.

Pri Sv. Uršuli, podružnici v Dramljah, bo na nedeljo sv. Uršule, to je dne 21. oktobra, sv. opravilo ob 7. in pol 11. uri.

Blagoslovitev novih zvonov pri Sv. Joštu na Kozjaku se vrši v nedeljo, dne 21. t. m. ob pol 11. uri popoldne. Slovesnost izvrši preč. g. dekan iz Škal Rotner. Prijatelji in dobrotniki zvonov, pridite poslušat!

V Kozjanskem okraju je hotelo zopet par že poznanih agitatorjev obuditi k življenju Samostojno kmet. stranko, pa ni uspeha, akoravno se poslužujejo zoper SLS najogabnejših laži. Mi kmetje pa vemo, da naši poslanci vodijo v parlamentu boj za revizijo (popravo) tiste centralistične ustave, katero so nam skuhalo samostojneži. In tudi vemo, da, dokler naši poslanci tega boja ne izvojujejo, se v Sloveniji ne bo izpremenilo na boljše. Samostojneži pravijo, da so nasprotiki demokratov. Ne bodite smešni! Saj «Jutro» od 27. m. m. samo poroča, da je bil dr. Žerjav, voditelj kapitalistične demokratske stranke, tisti, ki je Samostojno kmetijsko stranko ustanovil.

NAŠE PRIREDITVE.

Prireditve bralnega društva v Ptuj. Po mnogo letih bode naše izobraževalno društvo v nedeljo, dne 21. oktobra popoldne v mestnem gledališču zopet uprizorili priljubljeno narodno igro «Domen» na kar posebno opozarjamo naše okoliške prijatelje, ki so vsikdar pokazali mnogo smisla za naše prireditve. Zadnje predstave so pokazale, da so naši igralci v tej umetnosti že precej napredovali in zadovoljili gledalce. Ker je tokrat režija v dobrih rokah in vloga vestno razdeljena, je pričakovati prav dobrega uspeha. Igra se ne bo ponavljala, za to naj nikdo ne zamudi. Vsi vabljeni.

Kat. prosvetno društvo v Gornjemgradu prirediti v nedeljo, dne 1. t. m. ob 3. uri popoldne v knezoškofijski dvorani gledališko predstavo «Cevljar — Baron.» Vabi odbor.

Gospodarstvo.

FINANCARJI LUKNAJO KOTLE.

Nekateri se jezijo, drugi kolnejo in zmerjajo, ko jim financarji luknajo kotlje, naši pristaši iz St. Petra pri Mariboru pa so napravili edini pametno. Obrnili so se do tajništva SLS v Mariboru z vprašanjem, kaj storiti. In izvedeli so v tajništvu, da se da temu pomagati tako: Prizadeti posestnik kotlja naj napravi na okrajno finančno ravnateljstvo

prošnjo,

ki se naj glasi približno tako:

«Miha Kokol, posestnik v Metavi, občina St. Peter pri Mariboru prosi za oprostitev zapečatenja žgalnega kotlja, ker istega rabi za pripravljanje piče za svinje, za pranje perila, za izkuhanje sodov itd.

St. Peter pri Mariboru, dne 15. oktobra 1923.

Miha Kokol.»

Prošnja je koleka prosta.

V pojasnilo: Ze stari avstrijski zakon je določal tako preluknanje kotlja, ki se pa na Štajerskem ni izvajalo, ampak se je samo kapa zapečatila.

Trošarinski predpis, ki je sedaj pri nas v veljavi, je to avstrijsko določbo prevzel ter še k temu dodal, da morajo finančne oblasti predpis tudi izvrševati. Trošarinski predpis pa dovoljuje, da more okrajno finančno ravnateljstvo posameznike na njih prošnje od zapečatenja žgalnega kotlja oprostiti.

Tajništvo Slovenske ljudske stranke v Mariboru.

VINSKI SODI.

Slaba posoda je največkrat vzrok, da se nam vino pokvari. Kaj nam pomaga, če pridelamo tudi najboljši mošt od izbranih trtnih sort, pa ga vlijemo v slabo posodo, kjer nam postane kot vino manj vreden ali celo neužit. Ker je torej vinska posoda tolike važnosti, je potrebno, da ji posvelimo največjo skrb in negovanje.

V najstarejših časih so hranjevali vino v živalskih mehurjih in drugih priprostitih posodah, ker umnega kletarstva niso poznali. V takšnih posodah se je moglo ohraniti vino le za kratko dobo. Razvoj napredka na vseh poljih pa nas je prisilil, da smo tudi v tem oziru napredovali. V kletarstvu napredujemo z uspehom le tedaj, ako znamo ceniti vrednost dobre vinske posode.

Dandanes izdelujemo večje ali manjše hrastove in druge lesene in cementne sode za vino. Najboljši so sodi iz doba (posebne vrste hrasta), najslabši pa iz kostanja. Za sode dobro uporaben les je tudi slivov in črešnjev, ki pa pride le za manjše sode v poštev. Za daljše hranjevanje vina so pripravni samo leseni sodi,